

Üniversitelere Yerleşen Üstün Başarılı Öğrencilerin Erken Çocukluk Yaşantılarının İncelenmesi

Examination of the Early Childhood Experience of the Extremely Successful Students Attended to the University

Derya AKKUŞ¹ Belma TUĞRUL²

• *Geliş Tarihi:* 24 Tem. 2019

• *Kabul Tarihi:* 18 Eyl. 2019

• *Yayın Tarihi:* 14 Oca.2020

Öz

Bu çalışma 2018-2019 eğitim - öğretim yılında Yükseköğretim Kurumları Sınavında (YKS) ilk bin kişi içinde üniversitelere yerleşen üstün başarılı öğrencilerin erken çocukluk yaşantısını incelemek için yapılmıştır. İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) erken çocukluk dönemlerine(0-6) ilişkin anaokulu eğitimleri, aile yaşantıları, sosyal çevreleri ve oyun alışkanlıkları açısından hikâyelerinin alınması hedeflenmektedir, Bu doğrultusunda elde edeceğimiz veriler bizlerin erken çocukluk süreçlerinin akademik kaynaklar ışığında yapılandırma ve yönetme becerilerinde destek verici olacağı açısından önem teşkil etmektedir.

Çalışma grubunu 15 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada olgu bilim (fenomenoloji/ phenomenology) deseni kullanılmıştır. Öğrencilerle yarı yapılandırılmış anket formu üzerinden röportajlar yapılmış röportajlar yazılı olarak kaydedilmiş ve uzman görüşü alınarak içerik analizi yapılmış beş ana tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Çalışmada ortaya çıkan temalar; oyun kurma özellikleri ve oyun çeşitleri, üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) erken çocukluk yıllarına ilişkin kişisel özellikleri, aile yapıları, erken çocukluk yıllarında verilen eğitimler, erken çocukluk anıları olarak belirlenmiştir. Bu temalar betimsel olarak analiz edilmiştir.

Üstün başarılı öğrencilerin erken çocukluk yaşantıları içinde oyun çeşitleri içinde en çok sokak oyunları ve dönüştürülen oyuncaklar ile oynadıkları erken okuryazarlık gösterdikleri, hayvanları sevdikleri, anne babaları ve aile büyükleri ile mutlu bir aile yaşantısı sürdürdükleri tespit edilmiştir. 11 öğrencin anaokulu eğitimi almıştır ve anaokulu deneyimlerini paylaşım anaokulu ile ilgili olumlu ve yüksek puanlar ile değerlendirmede bulunmuşlardır. Öğrenciler erken çocukluk döneminde yaşadıkları mutlu ve dramatik anıların yanı sıra anaokuluna ve büyük anne ve büyük babalarına ait anılarını paylaşmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, üstün başarılı öğrenciler, okul öncesi eğitimin önemi

Abstract

This study was conducted to examine the early childhood life of the high achiever students who settled in universities among the first thousand people in the Higher Education Institutions Examination (YKS) in 2018-2019 academic year. The kindergarten education, the family life, the social environment and the play habits of the students who ranked among the top thousand are aimed to be taken in terms of their stories related to their early childhood period (0-6 ages). The data that we will obtain in this direction are important in terms of supporting our early childhood processes in terms of structuring and managing skills in the light of academic resources.

The study group consisted of 15 students. Phenomenology pattern was used in the study. The students were interviewed on semi-structured questionnaires, interviews were recorded in writing and content analysis was conducted by taking expert opinion and five main themes and sub-themes were formed. Game-building characteristics and game types, personal characteristics of the students ranked among the top 1000 in the

1 İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim Dalı, Okul Öncesi Öğretmenliği Programı, Yüksek Lisans, deryaakkus@stu.aydin.edu.tr

2 İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü, Prof. Dr., belmatugrul@aydin.edu.tr

university exam regarding their early childhood years, their perceptions about their families, early childhood education and early childhood memories were determined as the themes emerged in the study. These themes were analyzed descriptively. It was determined that the most successful students showed early literacy in Street games and transformed toys in their early childhood lives, loved animals, lived a happy family life with their parents and family elders. 11 students received kindergarten education and shared their kindergarten experiences and evaluated with positive and high scores related to kindergarten. In addition to the happy and dramatic memories they had in early childhood, the students shared memories of kindergarten and grandparents.

Keywords: Early childhood period, extremely successful students, the importance of pre-school education.

Giriş

Erken çocukluk dönemi bireyin sonraki yaşam sürecini etkileyecek tüm gelişim alanlarının yapılandırıldığı temel bir süreçtir. Bebeklikten okul çağına kadar olan süreçleri kapsayan erken çocukluk dönemi, çocuğun tüm çevresel faktörlerin tesiriyle tutum, beceri, kişilik, değerler, duygu özellikleri ve biliş özellikleri gibi yaşam kalitesini belirleyen donanımları edindiği bir dönemdir (Oktay, 2003). Çocuğun fiziksel, bilişsel, sosyal, duygusal, motor, dil, kişilik, ahlak ve cinsiyet gelişimlerinin temeli erken çocukluk döneminde atılmaktadır. Bu süreç içerisinde edinilen kazanımlar, bireyin sonraki yaşamında biliş, duyuş ve kişilik özelliklerinin belirleyicisi olmaktadır (Deniz, 2017). Doğumdan beş yaşına kadar, çocuklar temel yetenekleri geliştirirler. Dil ve bilişsel gelişimin yanında, duygusal, sosyal, düzenleyici ve ahlaki kazanımlar gösterirler. Bu gelişim ve kazanımlar birbiri içine geçmiştir ve her birinin gelişimi önemlidir (Phillips ve Shonkoff, 2000:24). Erken çocukluk dönemi bireyin hızlı bir şekilde zihinsel olarak geliştiği, fiziksel ve duygusal olarak bü yüme ve gelişme gösterdiği hayatının en verimli yıllarıdır (Turaşlı, 2008).

Yapılan araştırmalar erken yaşlardan başlanarak öğrenmeye ve gelişmeye gereken ilginin gösterilmesi durumunda, çocuğun ilköğretimde ve sonraki eğitim basamaklarında daha büyük başarılar sağladığını ve öğrenme güçlüklerini, gecikmelerini ve engellerini azaltabildiğini ortaya koymuştur (Güneysu, 2005:61-62). Kağıtçıbaşı ve arkadaşları (2009), çalışmalarında erken müdahale programlarına katılan çocukların yetişkinlik dönemlerini incelemiştir. Anne eğitimi ve okul öncesi eğitim sağlanan yüksek kalitede erken çocukluk güçlendirme programına katılan, yoksul çevreden gelen çocukların, onları yetişkinliğe taşıyan tüm gelişim alanları üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu bulmuştur. 19 yıl önce yapılmış olan anne eğitimi ve okul öncesi eğitimi içeren erken müdahalenin olumlu etkilerini hala yetişkin olan katılımcılarda görmenin mümkün olduğunu belirtmiştir. Erken müdahale programına yer alan katılımcıların katılmayanlara kıyasla okula devam oranları daha yüksek, iş hayatına daha geç bir yaşta başlama ve daha yüksek mesleki statüye sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca, anne eğitiminin çocukların sosyal gelişimlerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu bulmuştur.

Üstün yetenekli birey, genellikle doğumuyla birlikte getirdiği hazır bulunuşluğu zihinsel bakımdan üstün bir algılama ve kavrayış becerisine çevirebilen kişidir. Wechsler (1940)'e göre zeka, "bireyin amaçlı davranışlarının, mantıki düşüncesinin ve çevre ile etkin bir biçimde başa çıkabilmek için giriştiği çabaların hepsini kapsayan genel bir yetenektir (Akt. Kulaksızoğlu, 2004). Gelenekçi yaklaşımlara göre ise üstün zeka, standartlaştırılmış zeka testlerinde belirlenmiş kriterlerin üstünde performans sergileyebilmedir. Bu kriter genel olarak 130 ve üzerinde puan alabilmektir (Sak, 2010). Ülkemizde ise Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Konseyi 1991 yılında , “üstün zekâ” ve “üstün özel yetenek” kavramlarını “üstün yetenek” olarak bir araya getirmiş ve şöyle tanımlamıştır: “Üstün yetenekliler, genel ve/veya özel yetenekleri açısından yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği konunun uzmanları tarafından belirlenmiş kişilerdir” (MEB, 1991). Bu araştırmada kullanılan yetenek düzeyi kavramı zeka karşılığında kullana gelen bir kavramdır.

Nitelikli bir okulöncesi deneyimi yaşayan çocukların okula devam, okulda başarılı olma ve topluma katkıda bulunma olasılıklarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Güneysu, 2005:61-62). Kaliteli erken öğrenme IQ performansını ve sosyal-duygusal becerileri arttırır (Heckman, 2017). Erken çocukluk eğitimi, çocuklar için önemli ölçüde özel eğitime olan ihtiyacı, sınıf tekrarını azaltmakta ve lise mezuniyet oranlarını arttırmaktadır (McCoy ve ark., 2017). Düşük gelir düzeyine sahip çocukların doğumdan 5 yaşına kadar sağlanan destek çocuklar için daha iyi sonuçlar üretir ve topluma ekonomik açıdan daha çok faydalar sunar (Heckman, 2017). Erken çocuklukta her çocuğa harcanan yıllık yatırımların sadece %13'ü geri dönmektedir ve bu yatırımlar, okul öncesine yatırılan miktardan önemli ölçüde daha fazladır (Heckman, 2017). Üstün başarılı bireylerin yetiştirilmesinde de erken çocukluk eğitiminin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmada üniversitelere yerleşen üstün başarılı öğrencilerin erken çocukluk yaşantılarının incelenmesi konu edilmiştir. Bu araştırma ile erken çocukluk döneminin bireyler üzerindeki etkisi incelenmiş başarıda erken çocukluk eğitimi aile yaşantıları, sosyal çevreleri ve oyun alışkanlıkları ilişkisi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında üniversitelere yerleşen üstün başarılı gençlerin, erken çocukluk dönemlerine (0-6) ilişkin anaokulu eğitimleri, aile yaşantıları, sosyal çevreleri ve oyun alışkanlıkları açısından hikâyelerinin alınması hedeflemektedir. Aile ve sosyal yaşantılarının eğitimsel ortamlarının düzenlenmesiyle geçirilen erken çocukluk dönemlerinin bireyin sonraki yaşamında etkili olacağını düşünülmektedir. . Bu doğrultunda elde edilecek veriler erken çocukluk süreçlerinin akademik kaynaklar ışığında yapılandırma ve yönetme becerilerinde destek verici

olacağından dolayı önem teşkil etmektedir.

Materyal ve Yöntem

Bu bölümde araştırma modeline, çalışma grubuna, verilerin analizine ve yer verilmiştir.

Araştırma modeli

Araştırmada olgubilim (fenomenoloji/phenomenology) deseni içerisinde betimsel yöntem kullanılmıştır. Çalışma nitel içerikli bir çalışma olup, literatür tarama sonuçlarına dayalı teorik bölüm ile, konu alanına yönelik röportaj çalışmasını sonuçlandırarak verilerin değerlendirilmesi aşamalarından oluşmuştur. Nitel araştırmacılar dokümanları inceleyerek, davranışları gözlemleyerek ve katılımcılarla görüşerek bizzat veri toplarlar. Nitel araştırmacılar bir araç kullanabilirler; ancak bu araç araştırmacılar tarafından açık uçlu sorular kullanılarak oluşturulabilir (Cresswell, 2015:45).

Çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 2018–2019 eğitim öğretim yılında Üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrenciler (İBGÖ) amaçlı örneklem alma kriter örneklem yöntemi ile belirlenmiş 15 (7 kız 8 erkek) öğrenciden oluşmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin 1000 kişi içindeki sınav dereceleri sözel 767,sözel 577,sözel 207, sözel 6, sözel 230, dil 124,dil 900,sayısal 8,sayısal 82,sayısal 632, sayısal 636, eşit ağırlık 893, eşit ağırlık 830, eşit ağırlık 730, eşit ağırlık 203 olarak belirlenmiş bu öğrencilerin birinin tek çocuk olduğu diğerlerinin çok kardeşli oldukları, iki öğrenci hariç çoğunluğun 1999 ve 2000 doğumlu olduğu ve 11 öğrencinin bir yıl ve bir yıldan fazla anaokulu eğitimi almış olduğu belirlenmiştir.

Verilerin analizi

Üstün başarılı öğrencilerin erken çocukluk yaşantılarının incelenmesine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme soruları literatür taraması ve uzman görüşü alınarak açık uçlu olarak görüşme soruları belirlenmiştir. Görüşmelerde üniversite öğrencilerinin erken çocukluk yaşantılarına ilişkin sorular sorulmuştur. Sorulan sorular genel başlıklar altında toplanmıştır. bu başlıklar (İBGÖ) lerin sorulara verdikleri cevaplar ile oluşturulmuştur. Görüşme yapılan kişilerden sözlü izinler alınarak ses kaydı yapılmıştır. Görüşmeler kamusal alanda yapılmış ortalama 45 dakika sürmüştür. Ses kaydı daha sonra yazıya çevrilmiştir. Öğrencilerin ifadeleri aynı şekilde değiştirilmeden aktarılmıştır. Görüşmelerde elde edilen bilgiler verilen ifadelere dayanmaktadır. Araştırmada betimsel yöntem kullanıldığından yorumlamalara yer verilmemiş ancak araştırmacının görüşmeler esnasındaki gözlemlerinden de yararlanılmıştır.

Araştırmacı açık uçlu sorular sorarak öğrencilerin serbestçe yorum yapması ve anılarını paylaşmasını desteklemiştir. Elde edilen veriler çözümlenmesi aşamasında konuların içerik analizi yapılarak temalar oluşturulmuş ve bu temalar betimsel olarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) erken çocukluk yıllarına ilişkin özelliklerini incelemek amacıyla öğrencilerle görüşülmüştür. Bu görüşmelerde onları yapılandırılmış açık uçlu sorular sorulmuş verilen cevaplar deşifre edilerek konulara göre dağılımları sağlanmış ve beş ana tema ve alt gruplar oluşturulmuştur. Bu beş tema; oyun kurma özellikleri ve oyun çeşitleri, erken çocukluk yıllarına ilişkin kişisel özellikleri, aile yapıları, erken çocukluk yıllarında verilen eğitimler ve erken çocukluk anıları olarak belirlenmiştir.

Oyun Kurma Özellikleri ve Oyun Çeşitleri

İlk Bine Giren Öğrenciler(İBGÖ) ile yapılan röportajlarda katılımcıların erken çocukluk yıllarında en çok oynadıkları oyunlara bakıldığında sokak oyunlarının yer aldığı görülmektedir. 15 katılımcıdan 14ü sokakta oyunlar oynayarak büyüdüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan (K2) *‘Benim oyuncaklarım genelde taşlar, sopalar, dışarıda oynadığımız her şeydi. Mesela çimenle yemek yapıyorduk taşla oyun kuruyorduk, demir topluyorduk.’*, (K3) *‘Kumla oynardık yeri yani toprağı kazar eşerdik, parklarda tren oynucağı vardı onu çok severdim en çok onunla oynardık’*, (K11) *‘Oturduğumuz mahallede arkadaşlarım vardı onlarla sokakta futbol oynardık Saklambaç oynardık. Hatta torpil bile patlatıyorduk.’*, (K12) *‘Sokakta da komşu çocukları ile yine kuzenim ve ablamla çok oynardık sokakta daha çok bisiklet sürerdim top oynamadım seksek oynamayı çok severdim.’*, (K14) *‘Her gün eve üstüm başım toz çamur içinde gelirdim küçükken çok bitlendim. Evcilik tarzı oyunlar oynamadım çünkü sütkardeşlerim aynı zamanda sokak arkadaşlarımdı ve çoğu erkekti. O yüzden de kızlara göre daha erkeksi oyunlar oynardım. Onlara göre daha güçlüydüm’* gibi ifadelerde bulunmuşlardır.

Erken Çocukluk Yıllarına İlişkin Kişisel Özellikleri

İlk Bine Giren Öğrenciler (İBGÖ) ile yapılan röportajlar sırasında katılımcıların kendilerine ait erken çocukluk yıllarında yaşantılarına ilişkin anlattıkları doğrultusunda kitaplara karşı çok ilgili oldukları erken okur-yazarlık becerilerine sahip oldukları ve meraklı-sorgulayıcı özellikleri olduğu belirlenmiştir. İlk Bine Giren Öğrencilere (İBGÖ) yöneltilen ‘Okula başlamadan önce okuma yazma biliyor muydunuz?’ sorusuna yönelik erken okumaya

başlamaları ile ilgili olarak katılımcılardan (K13) 'daha üç yaşındayken ben elimde kitaplarla annemi çok sıkıştırıyormuşum ve o da öğretirdi bana, o zamanlar başlamış kitaplara ilgim 4 yaşında da okuyordum net bir şekilde.', (K4) 'Norveççe okuma yazma üç buçuk yaşında öğrenmiştim Pokemon çıkartmaları, kartları falan olurdu kartların üzerindeki yazıları okuyordum okuduklarım babama anlatıyordum.' şeklinde yanıtlar vermişlerdir. İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) dikkat çeken bir diğer özellikleri ise meraklı ve sorgulayıcı oldukları belirlenmiştir. Katılımcılardan (K9) 'Evde sürekli bir şeyleri karıştırdım Televizyon kumandasının içini sürekli açmaya çalışırdım o tür şeyler incelemeyi çok severdim, mutfak robotları falan çok ilgimi çekerdi. Bozardım ama annem babam kızmazdı elimden almazlardı en büyük hobim de bu tarz şeyler yapmaktı.', (K8) 'Küçüklüğümde beri ablamlara abimler bilgisayarda oyunlar oynarken ben merak ederdim Bu oyunlar nasıl oluyor nasıl yazılıyor diye düğmesine basınca bir ekran niye geliyor gibi her şeyi merak ederdim tuşlara basınca gizli kodlar falan yazdığımı düşünürdüm bilgisayarın içi kadar dışı da dikkatimi çekerdi söküp tekrar birleştirdim.' gibi ifadeler kullanmışlardır.

Aile Yapıları

Görüşme yapılan öğrencilerden erken çocukluk yıllarında aile yapılarına ilişkin hatırladıkları ve paylaştıkları anılarını deşifre etmek için yöneltilen 'Aile içi ilişkilerinden bahsedebilir misin?' sorusuna İlk Bine Giren Öğrenciler (İBGÖ)'den (K7) 'Annem ilkokul mezunu ev hanımı, babam lise mezunu işçi, bir tane kız kardeşim var benden üç yaş küçük oda şuan lisede okuyor Ben babaannemle aynı apartmanda yaşıyordum, üst katta biz alt katta onlar oturuyordu mutlaka gün içinde onlara hep giderdim orada da kendime ait oyuncaklarım vardı anneannemle birlikte vakit geçirdiğimizi hatırlıyorum.', (K6) 'Annem babam çok yoğun çalışırlardı ama hafta sonu mutlaka bizi Kız Kulesi gibi İstanbul'un görülmesi gereken yerlerine pikniklere falan götürürdü her hafta sonu babaanneme kahvaltıya gider oradan gzmeye giderdik.', (K9) 'Babam üniversite mezunu polis memuru. Annem ilkokul mezunu ev hanımı. Annem ve babam için en önemli şey çocuklarının eğitimiydi maddi durumumuzun çok iyi olmamasına rağmen gerekli desteği hep sağladılar kız kardeşim var üç yaş küçük benden onun için de geçerli bu.', (K12) 'Annem babam birbirleriyle iyi geçinen insanlardı onlar tarafından üzüldüğümü hiç hatırlamam mutlu bir ailem vardı mutlu bir çocuktum hatta hiç büyümek istemezdim.' şeklinde cevaplar verdikleri görülmüştür. Görüşmeye katılan öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda erken çocukluk yıllarında ailelerinin kendileri ile yakından ilgilendikleri anlaşılmıştır. Aile yapısının anne babasının birlikte olduğu genelde kardeşlerinin bulunduğu, büyük bir aile yapısına sahip oldukları, erken çocukluk

dönemlerinde büyükanne ve büyükbabalarıyla etkileşim içinde oldukları, baba ve annenin sahip olduğu eğitim düzeyinden çok çocukları ile ilgili oldukları dikkat çekmektedir.

Erken Çocukluk Yıllarında Verilen Eğitimler

İlk Bine Giren Öğrencilere (İBGÖ) erken çocukluk yıllarında aldıkları eğitimlerin içerikleri ve nitelikleri sorulduğunda 15 öğrencinin üçü, iki ve iki yıldan fazla sekizi ise bir yıl anaokulu eğitimi almış, dört öğrencinin ise anaokulu eğitimi almamış olduğu saptanmıştır. Aldıkları eğitimleri değerlendirmeleri istendiğinde öğretmenlerini seven katılımcıların anaokulu eğitimini sevdiği öğretmelerini sevmeyen katılımcıların ise anaokulu eğitimini sevmedikleri belirlenmiştir. Katılımcıların ortalama olarak ifadeleri bu şekildedir. (K1) *'Fatih'te özel butik bir anaokuluna gittim. Hiç iyi bir anaokulu değildi. Bizim öğretmenimizde problem vardı. Ben onu hiç sevmeydim.'*, (K5) *'Bir yıl gittim özel bir anaokuluydu çok seviyordum, Anaokulu öğretmeni mi çok severdim. Duygusal bir yapım vardı öğretmenin beni çok iyi anlardı. O yüzden onunla çok iyi anlaşırdım.'*, (K12) *'Altı yaşında gittim bir yıl gittim Öğretmenim iyi bir kadındı. Devlet okuluydu. İyi bir sınıfım vardı arkadaşlarımla aram çok iyiydi oyunlar oynardık.'*

Erken çocukluk yıllarında aldıkları eğitimlerden dikkat çeken diğer bir unsur ise yabancı dile karşı ilgili oldukları ve yabancı dil eğitimi almış olmalarıdır. Katılımcıların ifadelerine bakıldığında (K1) *'Bir tek sevdiğim İngilizce dersiydi sonra da okul hayatım boyunca İngilizceyi sevdim İngilizce dersinin öğretmenini seviyordum.'*, (K5) *'Anaokulunda İngilizce dersini çok seviyordum böyle çok güzel kitaplarımız vardı İngilizce içerikli falan İngilizce dersi de bayağı aktif geçiyordum çok seviyordum hala daha da İngilizceyi çok severim.'* şeklinde olduğu görülmüştür.

Erken Çocukluk Anıları

Üstün başarılı öğrencilerle görüşme sırasında öğrencilere 'Erken Çocukluk (0-6 yaş) dönemi içinde unutamadığın bir anıyı anlatabilir misin?' sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar doğrultusunda öğrencilerin anlattıkları anılarının mutlu olaylar olduğu kadar dramatik anılarında olduğu, büyükanne/babaları ile yaşadıkları hatıralar ile birlikte anaokulu yaşantılarına ilişkin anılar olduğu görülmektedir. *Katılımcıların erken çocukluk anılarıyla olan ifadelerine bakıldığında (K1) 'Benim dedem o zamanlar sağdı ve onlar Çamlıca'da otururlardı. Biz her hafta sonu Çamlıca'ya babaannelere giderdik', oradan da büyük abimin Üsküdar'daki kafesine giderdik, otururduk, yedik, içerdik, gezerdik ben çok eğlenirdim.'*, (K7) *'Anaokulunda yılsonu gösterimiz vardı, benim sahnede milli değerlerle*

ilgili bir oyunum vardı sahnede çok alkış almıştım, çok hoşuma gitmişti herkes konuşmamı çok beğenmişti bende çok mutlu olmuştum', (K15) 'Beş yaşındaydım, yarıyıl tatilinde köye gitmiştik kar çok yağdığı için ekstradan tatil uzamıştı. Dedemler ava gidiyordu bir gün ben de onlarla gittim dedemin arkadaşı tavşan vurmuştu sonra bana verdiler tavşanı ben taşıdım onu sonra evde kesip temizleyip yediler ve ben bundan sonra 10 yıl tavşan eti hiç yemedim. İki üç yıldır ancak yiyebiliyorum' şeklinde olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma

Oyun kurma özellikleri ve oyun çeşitleri ile ilgili sonuçlar

Görüşme yapılan Üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) hayatlarında oyunun önemli bir yeri olduğu arkadaşlarıyla ilk fırsatta oyunlar oynadıkları belirlenmiştir. 15 öğrencinin 14'ü sokakta oynadıklarını özellikle kovalamaca oyununu tercih ettikleri belirlenmiştir. Sokak oyunlarının sosyal iletişimi kuvvetlendirdiği, çocukları yarışmaya ittiği, rahatlattığı, problem çözme becerilerini geliştirdikleri düşünülmektedir. Oyunla ilgili yapılan tüm tanımların ortak noktası oyunun çocuğun kişisel keşif alanı, çocukluğun gücü ve öğrenme dili olmasıdır. Oyun, gelişim için gereklidir çünkü çocuğun bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal yönden sağlıklı bir birey olarak gelişmesine katkıda bulunur (Ginsburg, 2007). Oyun, çocukların okula uyumunu kolaylaştırır, öğrenmeye hazır bulunuşluklarını artırır ve problem çözme becerilerini geliştirir (Coolahan ve ark., 2000). Oyun, sağlıklı bir beyin gelişimi için önemlidir (Phillips ve Shonkoff, 2000). Bu ortak noktalardan hareketle; oyun ve öğrenme arasındaki önemli bağın yetişkinler tarafından da göz ardı edilmemesi gerekmektedir (Tuğrul vd. 2014). Üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) tamamının oyun oynamaya düşkün oldukları görüşme sonuçlarından anlaşılmıştır. Oyun oynarken farklı mekanları, zamanları kullandıkları oyuncaklar yanında dış mekan oyunlarına da düşkün oldukları ifade edilmiştir.

Erken Çocukluk Yıllarına İlişkin Kişisel Özellikleri ile ilgili sonuçlar

Görüşme yapılan üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerden (İBGÖ) bazılarının okuma ve yazmayı küçük yaşlardan itibaren öğrendiği anlaşılmıştır. Öğrenciler okumaya ve yazmaya karşı meraklı olduklarını ve kolaylıkla okuma yazmayı öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bennett, Weigel ve Martin (2002)'in çocukların erken okur-yazarlık becerileri kazanımı üzerinde yaptıkları çalışmada, eğitimci rolü üstlenen ailenin çocuğun dil gelişimine ve erken okur-yazarlık becerilerine büyük katkıda bulunduğunu tespit etmiştir. Erken okur-yazarlık deneyimleri olan, öğrenmeye karşı ilgi ve motivasyonu olan çocukların karmaşık

okuma metinlerini okumada bu becerilerden yoksun olan çocuklara kıyasla daha iyi olduğu bulunmuştur (Whitehurst ve Lonigan, 1998). Bennett, Weigel ve Martin (2002)'in çocukların erken okur-yazarlık becerileri kazanımı üzerinde yaptıkları çalışmada, eğitimci rolü üstlenen ailenin çocuğun dil gelişimine ve erken okur-yazarlık becerilerine büyük katkıda bulunduğunu tespit etmiştir.

Aile Yapıları ile ilgili sonuçlar

Başarılı öğrencilerin ailelerinin mutlu bir aile yapısı olduğu ifade edilmiştir. Bu ailede değerlere önem verildiği karşılıklı saygı ve sevgiye dayalı iletişimin kurulduğu belirtilmiştir. Erken çocukluk yıllarında ailelerinin kendileri ile yakından ilgilendiği anlaşılmıştır. Aile yapısının düzenli bir aile olduğu genelde kardeşlerinin bulunduğu baba ve annenin sahip olduğu eğitim düzeyinden çok çocukları ile ilgili oldukları dikkat çekmektedir. Çocuklar için iyi bir bakım ve öğrenme için fırsatlara sahip olmak, bilişsel, sosyal ve öz-düzenleme becerilerinin olumlu olarak kolaylaştırmak çok önemlidir. Sağlıklı bir bağlanma ve sahip oldukları içsel uyumlu kaynaklar ile hayata güzel bir başlangıç ile başlama, okula ve topluma girdiklerinde donanımlı ve başarılı olacaklardır (Masten ve Gewirtz, 2006). İlgili ve yönlendirici ebeveynlere sahip çocukların sorumluluk sahibi ve daha bağımsız oldukları, akademik başarılarına da olumlu etki ettiği bulunmuştur (Baumrind, 1971).

Erken Çocukluk Yıllarında Verilen Eğitimler ile ilgili sonuçlar

Görüşme yapılan üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) erken çocukluk yıllarında çoğunlukla anaokuluna gittiği ve genel de memnuniyetlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Memnuniyetsizliklerin ise genelde öğretmenin ilgisizliği sebebiyle yaşandığı anlaşılmıştır. Çocukların kişilik gelişimini, güven duygusu kazanımını, deneyim edinmeyi ve yaşamı boyunca başarılı olma gibi becerileri kazanmasında okul öncesi eğitim programlarının nitelikli olması oldukça önemlidir (MEB, 2006:47). Nitelikli bir okulöncesi deneyimi yaşayan çocukların okula devam, okulda başarılı olma ve topluma katkıda bulunma olasılıklarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Güneysu, 2005:61-62). Etkili erken çocukluk programının uzun vadeli olarak sağlıklı gelişimin desteklenmesi, suç oranlarının düşürülmesi, eğitim seviyesinin artması, annelerin işe katılımı ile aile gelirinin artması üzerinde önemli etkileri olduğu saptanmıştır (Heckman vd., 2016).

Erken Çocukluk Anıları ile ilgili sonuçlar

Çocuğun fiziksel, bilişsel, sosyal, duygusal, motor, dil, kişilik, ahlak ve cinsiyet gelişimlerinin temeli erken çocukluk döneminde atılmaktadır. Bu süreç içerisinde edinilen

kazanımlar, bireyin sonraki yaşamında biliş, duyuş ve kişilik özelliklerinin belirleyicisi olmaktadır (Deniz, 2017). Görüşülen kişilerin yoğunluklu olarak hatırladıkları dönemin okulöncesine eğitime devam ettikleri yıllar olduğu görülmüştür. Bu konuda sorulan sorulara ilişkin olarak okulöncesi eğitime devam ettikleri yılların hafızalarında kaldığı belirtilmiştir.

Erken deneyimlerin, çocuğun ihtiyaçlarını karşılama tutumlarının, çevresel tehditlerin çocuğun gelişimine olan etkisi kaçınılmazdır. Doğum öncesi başlayıp, erken çocukluk boyunca genişleyen insanın gelişim alanlarının tümü birikim olarak ilerleyen tecrübeler tarafından etkilenmektedir (Phillips ve Shonkoff, 2000:25). Görüşme yapılan üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) içinden on kişinin erken çocukluk yıllarında hatırladıkları anların dramatik olaylar olduğu anlaşılmıştır. Yaşanan bir kazanın, ilk deneyimlerin, ayrı kalışın, özlemin, acının, hüznün, utanmanın yer aldığı duygulu anların hatırlanan ilk anılara eşlik ettiği görülmüştür. Bu bulgudan yola çıkarak erken çocukluk yılların yaşanan dramatik olaylar uzun yıllar sonra bile hafızalarında yer almakta ve saklanılmaktadır.

Öneriler

Görüşmelerde erken çocukluk yıllarındaki sokak oyunlarının çocuk gelişimindeki önemi bir kez daha ortaya konmuştur. Çocukların aileleri ile birlikte sokakta oyun oynamaları ve kaliteli vakit geçirmeleri için anne babaların farkındalık kazanmaları sağlanmalıdır. Üniversite sınavında İlk Bine Giren Öğrencilerin (İBGÖ) erken çocukluk yaşantıları incelendiğinde karakter gelişimlerinde aile yapısının, ailede aldığı eğitimin, okulöncesi eğitiminin, oynadıkları oyunların etkisi olduğu görüşme sonuçlarından anlaşılmıştır. Bu bağlamda çocuklara uygun imkan ve fırsat verilmesi onların gelişimini olumlu etkileyecek olgulardan biridir. Gerek şehirlerde gerekse kırsalda erken çocukluk eğitimleri desteklenebilir. Ortaya çıkan bulgular üzerinden farklı bir çalışmada ve farklı bir örneklem üzerinde okul öncesi eğitimin niteliklerinin belirlenmesi açısından çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monograph*, 4, 1-103.
- Bekman, S. ve Gürlesel, C. F. (2005). *Doğru başlangıç Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimi*. İstanbul.TÜSİAD Yayınları.
- Bennett, K.K., Weigel, D.J. ve Martin, S.S. (2002). Children's acquisition of early literacy skills: Examining family contributions. *Early Childhood Research Quarterly*, 17(3), 295-317.
- Coolahan K., Fantuzzo J., Mendez J. and McDermott P. (2000). Preschool peer interactions and readiness to learn: relationships between classroom peer play and learning behaviors and conduct. *J Educ Psychol*. 92:458 -465
- Creswell, J.W. (2015) *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Siyasal Yayın Dağıtım

- Deniz, M.E. (2017). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güneysu, S. (2005). Erken çocukluk eğitimi hizmetlerinde kalite. Okulöncesi Eğitimde Kalite: Üniversitelerin Rolü. AÇEV Toplantı Raporu.
- Ginsburg, K.R. (2007). The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics*, 119(1), 182-191.
- Heckman, J.J. (2014, November 18). : <https://www.researchgate.net/publication/6974430>. Ekim 22, 2018 tarihinde: <https://www.researchgate.net/publication/6974430>: file:///C:/Users/Lenova/Desktop/Tez%20arşiv/heckmann/Skill%20Formation%20and%20the%20Economics.pdf adresinden alındı
- Heckman, J.J. (2017). 13% ROI for Birth-to-Five Programs. 02.01.2019 tarihinde <https://heckmanequation.org/>, sitesinden alınmıştır.
- Heckman, J.J. (2017). Early Learning Boosts Adult Health. 02.01.2019 tarihinde <https://heckmanequation.org/>, sitesinden alınmıştır.
- Kagıtcıbaşı, C., Sunar, D., Bekman, S., Baydar, N. ve Cemalcılar, Z. (2009). Continuing effects of early enrichment in adult life: The Turkish early enrichment project 22 years later. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(6), 764-779.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Masten, A.S. ve Gewirtz, A.H. (2006). *Resilience in development: The importance of early childhood*
- McCoy, D.C., Yoshikawa, H., Ziol-Guest, K.M., Duncan, G.J., Schindler, H.S., Magnuson, K., ... ve Shonkoff, J.P. (2017). Impacts of early childhood education on medium-and long-term educational outcomes. *Educational Researcher*, 46(8), 474-487.
- MEB. (1991). I. Özel Eğitim Konseyi Ön Raporu, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Dairesi Başkanlığı, Ankara.
- MEB, (2006). 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 135s.
- Messer, S.C. ve Gross, A.M. (1995). Childhood depression and family interaction: A naturalistic observational study. *Journal of Clinical Child Psychology*, 24, 77-88
- Oktay, A. (2003). *Türkiye’de kurum merkezli erken çocukluk eğitimi. Erken çocukluk eğitimi politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim ve Yapılar Toplantısı Raporu*. İstanbul: AÇEV Yayınları. ss. 25-47.
- Phillips, D.A. ve Shonkoff, J.P. (Eds.). (2000). *From neurons to neighborhoods: The science of early childhood development*. National Academies Press.
- Sak, U. (2010). *Üstün Zekalılar: Özellikleri, Tanılanmaları ve Eğitimleri*. Ankara: Maya Akademi Yayınevi
- Sözer, E. (2008) “Okulöncesi öğretmenin görevi, nitelikleri ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme” *okulöncesi eğitime giriş*, (ed.Yaşar, Ş.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1841, ss.101-121
- Tuğrul, B., Ertürk, G., Özen, Ş. ve Güneş, G. (2014). Oyunun Üç Kuşaktaki Değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, s. 1-16.
- Turaşlı, N.K. (2008). Okul Öncesi Eğitimin Tanımı Kapsamı Ve Önemi. G. Haktanır içinde, *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (s. 3-5). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Whitehurst, G.J. ve Lonigan, C.J. (1998). Child development and emergent literacy. *Child Development*, 69, 848 – 872.

Extended Abstract

Introduction

Since the research and findings for early childhood period are similar to the definitions and findings of the so-called ‘preschool’ period, the preschool period and early childhood period are used interchangeably in our country (Beckmann ve Gürlesel, 2005). Research has shown that in the event of an interest in learning and development starting from an early age, the child is able to achieve greater success in primary education and later educational steps and reduce learning difficulties, delays and barriers (Güneysu, 2005:61-62). Genetic

predisposition, social environment, attitudes of parents, temperament of Child, childhood life are factors that affect success. The gifted individual is the person who is able to translate the readiness with which he or she usually brings with him / her birth into a mentally superior perception and comprehension skill. The concept of skill level used here is a concept that comes to use in exchange for intelligence. In our country, the Special Education Council of the Ministry of National Education in 1991 brought together the concepts of “superior intelligence” and “superior special ability” as “superior ability “and defined as follows: "gifted persons are those identified by the experts of the subject with whom they perform at a high level according to their peers in terms of their general and/or special abilities” (MEB, 1991). In this study, the outstanding successful children were identified as the first thousand students (IBGÖ) in the 2018-2019 Higher Education Institutions Examination (YKS). Early childhood education is thought to be important in the upbringing of superior successful individuals. In this context, the study of the early childhood lives of the students who settled in universities has been examined. The foundation of the child's physical, cognitive, social, emotional, motor, language, personality, morality and gender development is laid in early childhood. The gains made in this process are determinants of cognition, sensation and personality characteristics in the individual's later life (Deniz, 2017). Parents are ‘active components ’ of the environmental impact on their children's lives throughout their early childhood. Giving courage to the love, care, safety, responsive interaction and discovery that parents offer leaves conspicuous effects on children's lives (Phillips and Shonkoff, 2000:26). Shonkoff and Phillip (2000) have stated that early experiences are important on a person's future development, as well as those early experiences affect school achievement. Children with early literacy experiences, interest and motivation towards learning were found to be better at Reading complex reading texts than children who lacked these skills (Whitehurst and Lonigan, 1998). The game facilitates children's adaptation to school, increases their readiness to learn, and improves their problem-solving skills (Coolahan et al., 2000).

Method

In this study, it was aimed to examine the early childhood lives of the students who settled in universities in the first 1000 people in the Higher Education Institutions exam (YKS). The study is a qualitative study and consists of the theoretical section based on the results of the literature survey and the evaluation stages of the data by concluding the interview study for the subject area. Semi-Structured Interview Questions for the examination of the early childhood lives of the students who are successful were selected as open-ended Interview Questions by taking the literature survey and expert opinion.

The interviews asked questions about the early childhood lives of university students.

Oral consent has been obtained from the interviewees. The interviews took an average of 45 minutes to be conducted in public. The audio recording was later translated into writing. The students ' statements were likewise quoted without modification. The information obtained in the interviews is based on the statements given. Because the descriptive method was used in the study, the interpretations were not included, but the researcher's observations during the interviews were also utilized. The researcher has supported students to comment freely and share their memories by asking open-ended questions. The study group of this study consisted of 15 (7 girls and 8 boys) students from six different universities determined by the criterion sampling method of taking samples for the first thousand students (IBGÖ) in the university exam in the 2018-2019 academic year. The exam scores of the students in 1000 were verbal 767, verbal 577, verbal 207, verbal 6, verbal 230, language 124, language 900, numeric 8, numeric 82, numeric 632, numeric 636, equal weight 893, equal weight 830, equal weight 730, Equal Weight 203; the majority except two students were born in 1999 and 2000;

and 11 students had one year and one year of kindergarten education.

Results and Discussion

The first thousand students (IBGÖ) who took the university exam were determined to play games at the first opportunity with their friends, which is an important part of the game in their lives. 14 of the 15 students stated that they preferred the chase game especially when they played in the street. Street games are thought to strengthen social communication, push children into competition, relax, develop problem-solving skills. What all the definitions made about the game have in common is that the game is the child's personal field of discovery, the strength of childhood, and the language of learning. The important link between play and learning should not be ignored by adults (Tuğrul et al. 2014). It was understood that some of the students (IBGÖ) who entered the first thousand in the university exam were learning to read and write from a young age. The students stated that they were curious to read and write, and that they learned to read and write with ease. Bennett, Weigel, and Martin (2002)'s study of early literacy skills acquisition of children found that the family taking on the role of educators contributed greatly to the child's language development and early literacy skills. It has been stated that families of successful students have a happy family structure and it is understood that in early childhood they were closely involved with their families themselves). children with related and guiding parents were found to be responsible and more independent, also having a positive impact on their academic success (Baumrind, 1971). The first thousand students (IBGÖ) went to kindergarten in their early childhood years and their overall satisfaction was high. Dissatisfaction is generally understood to be due to the lack of interest of the teacher. Children who had a qualified preschool experience were more likely to attend school, be successful in school, and contribute to society (Güneysu, 2005:61-62). The foundation of the child's physical, cognitive, social, emotional, motor, language, personality, morality and gender development is laid in early childhood. The gains made in this process are determinants of cognition, sensation and personality characteristics in the individual's later life (Deniz, 2017). It has been observed that the period that interviewees remember intensively is the years in which they continue their education to preschool. In relation to the questions asked about this issue, it is stated that the years in which they continue their preschool education remain in their memor